

Ἐξοχώτατε

Παναγιώτατε

Μακαριώτατοι

Κυρία Ὑπουργέ

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀδελφοί

Κυρίες καὶ Κύριοι

Τὸ 2023 ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀποφάσισε νὰ τιμήσει τὰ 100 χρόνια τοῦ περιοδικοῦ Θεολογία, μὲ ἓνα συνέδριο ποὺ θὰ διερευνοῦσε τὸν ρόλο καὶ τὴ θέση τῆς Ὁρθόδοξης Θεολογίας καὶ Ἐκκλησίας στὴν σύγχρονη ἐποχὴ τῆς ψηφιακῆς τεχνολογίας.

Τότε, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ὁμιλητὲς ἐπισήμαναν ὅτι τὰ βασικὰ ζητήματα ποὺ θέτει ἡ τεχνολογικὴ ἀνάπτυξη ὑπερβαίνουν τὸ δίπολο τῆς καλῆς ἢ τῆς κακῆς χρήσεως. Αὐτὴ ἡ ἐπισήμανση ἔδωσε τὸ ἔναυσμα καὶ τὴν κεντρικὴ ιδέα γιὰ τὸ θέμα τοῦ δεύτερου ἐπετειακοῦ συνεδρίου, ποὺ ξεκινάει σήμερα.

Εἶναι σημαντικό ὅτι ἡ Ἐκκλησία σήμερα ἀνοίγει ἓναν καινούργιο διάλογο: τὸν διάλογο μὲ τὴν τεχνολογία καὶ τὸ ἥθος της.

Ἡ τεχνολογία δὲν εἶναι οὐδέτερο «ἐργαλεῖο». Φέρει μέσα της μιὰ νοοτροπία, ἓνα ἥθος, ἓναν τρόπο νὰ κατανοοῦμε τὸν κόσμο. Αὐτὸς ὁ τρόπος περνᾷ, σιγά-σιγά, στοὺς χρήστες. Δὲν ἔχει σημασία ἂν χρησιμοποιοῦμε τὴν τεχνολογία γιὰ «καλό» ἢ γιὰ «κακό». Ἀκόμη καὶ μέσῳ τῆς καλῆς χρήσεως, ἡ τεχνολογία μᾶς κατευθύνει πῶς νὰ βλέπουμε τὸν χρόνο, τὸ σῶμα, τὸν ἄλλον ἄνθρωπο καὶ τὸν κόσμο.

Καὶ μεταδίδει μιὰ ὀρισμένη «φιλοσοφία». Ποια εἶναι αὕτη; Εἶναι ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν ταχύτητα. Ἡ προτίμηση στὸ εὐκόλο καὶ στὸ ἄμεσο. Ἡ συνήθεια νὰ μετᾷμε τὰ πάντα μὲ ἀριθμούς: «πόσα», «πόσο γρήγορα», «πόσο συχνά». Εἶναι ἡ πίεση νὰ εἴμαστε πάντα «συνδεδεμένοι», πάντα διαθέσιμοι, πάντα παραγωγικοί. Εἶναι, ἀκόμη, ἡ κλίση νὰ βλέπουμε τὸν ἄλλον σὰν «δεδομένα» ἢ «ἀκροατήριον», καὶ τὸν ἑαυτὸ μας σὰν «προφίλ».

Αυτό δὲν εἶναι τυχαῖο. Ἡ τεχνολογία, ὅπως τὴν ζοῦμε, γεννήθηκε καὶ ἀναπτύχθηκε μέσα σὲ ἓνα συγκεκριμένο σύστημα: τὸν καπιταλισμό. Ἐπομένως, φέρει ἐξ ἀρχῆς μέσα της τοὺς στόχους αὐτοῦ τοῦ συστήματος: τὴν προτεραιότητα τοῦ κέρδους, τὴν διαρκῆ αὔξηση καὶ ἐπέκταση, τὴν ἐμπορευματοποίηση τῆς προσοχῆς μας.

Αὐτὴ εἶναι ἡ «λογικὴ» ποὺ ὀργανώνει τὰ μέσα, τὰ προϊόντα, ἀκόμη καὶ τὶς σχέσεις μας. Γι' αὐτὸ οἱ πλατφόρμες ζητοῦν περισσότερο χρόνο, περισσότερα «κλίκ», περισσότερη κατανάλωση.

Βεβαίως, ἡ τεχνολογία μᾶς προσφέρει πολλές δυνατότητες στὴ ζωή, στὴν υἰγεία, στὴν ἐπικοινωνία. Ἀλλά, μᾶς ἀφαιρεῖ ἐπίσης πολλά. Περιορίζει τὸν ἀνθρώπινο παράγοντα. Ἀντικαθιστᾷ τὴν ἐμπειρία μὲ τὴν εἰκόνα. Τὴ σχέση μὲ τὴ δικτύωση. Καὶ ἐν τέλει ἀποδυναμώνει τὴν ἀνθρώπινη ἀξία καὶ ἀντιστρατεύεται τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο.

Ὁ ἄνθρωπος ὅμως δὲν εἶναι μηχανήμα οὔτε προϊόν. Εἶναι εἰκόνα Θεοῦ, εἶναι πρόσωπο σὲ σχέση. Καλούμαστε, λοιπόν, νὰ χρησιμοποιοῦμε τὴν τεχνολογία χωρὶς νὰ ὑποτασσόμαστε στὸ ἥθος της. Νὰ κρατοῦμε ῥῶρο γιὰ σιωπὴ καὶ προσευχή, γιὰ συνάντηση πρόσωπο μὲ πρόσωπο, γιὰ χρόνο ποὺ δὲν «μετρίεται» ἀλλὰ χαρίζεται.

Ὁ Κύριος δὲν μίλησε γιὰ τὴ σωτηρία καὶ γιὰ τὴν ἐρχόμενη Βασιλεία μὲσω μηνυμάτων. Ἐγινε ἄνθρωπος μὲ σάρκα καὶ ἔζησε ἀνάμεσά μας. Πρέπει λοιπὸν νὰ θυμόμαστε ὅτι τὸ μέτρο εἶναι πάντα ὁ ἄνθρωπος ὅπως τὸν παρουσίασε ὁ Χριστός. Καὶ ὅτι ἡ τεχνολογία μπορεῖ νὰ ἀλλάζει τὴν ἐγκόσμια ἱστορία ἀλλὰ δὲν ἔχει καμμία ἐπιρροὴ στὰ ἔσχατα.

Θέλω νὰ εὐχαριστήσω

τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο

τοὺς Προκαθημένους

τοῦ Πατριαρχείου Βουλγαρίας κ. Δανιήλ

καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν Κύπρου κ. Γεώργιο

καὶ Ἀλβανίας κ. Ἰωάννη

τὶς ἀντιπροσωπεῖες τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας

Ἱεροσολύμων

Σερβίας

Ρουμανίας

καὶ Γεωργίας

καὶ τῶν αὐτόνομων Ἐκκλησιῶν τῆς Φιλλανδίας

καὶ τῆς Ἑσθονίας

καθὼς καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς μου ἀδελφοὺς Σεβ. Μητροπολίτες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ποὺ βρίσκονται σήμερα μαζί μας.

Θέλω, ἐπίσης, νὰ ἐξάρω τὴ συμβολὴ τῆς Πολιτείας καὶ ἰδιαίτερος τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅλων ὅσοι, μὲ τὶς χορηγίες τους, συνετέλεσαν νὰ εἴμαστε ἀπόψε ἐδῶ,

καθὼς καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς ὁμιλητὲς ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον,

καὶ ὅλους ἐσᾶς ποὺ παρίστασθε σήμερα ἐπὶ τὸ αὐτό.

Καὶ ὅλην αὐτὴν τὴν ἐμπειρία ποὺ ἀποκομίσαμε, τὴν προσφέρουμε ταπεινὰ στὶς ἄλλες Ἐκκλησίες, μὲ τὴν εὐχὴ νὰ συνεχίσουν στὸν δρόμον ποὺ ἀνοίξαμε ὅλοι μαζί.